

Strategiplan for radiologisk forskning

Norske radiologer driver lite og fragmentert forskning. Finansieringen er svak, og det er få relevante forskerkurs. Kun 6 % av radiologene i Norge har doktorgraden. Norsk radiologisk forening (NoRaFo) vedtok under sitt høstmøte i 2010 en strategiplan for radiologisk forskning. Planen er tilgjengelig på foreningens Internett-sider.

De siste ti årene har det internasjonalt vært en stor økning i forskningen på biomedisinske bildeteknikker. Dette har radikalt endret praksis ved radiologiske og nukleærmedisinske avdelinger. Imidlertid har forskningsaktiviteten i norsk radiologi vært liten, unntaket er nukleærmedisinen. Norsk radio-

logisk forening ønsket å stimulere til økt forskning og arrangerte et forskningsseminar under sitt høstmøte i 2007. Lederen av Research Committee i European Society of Radiology, Gabriel Krestin, anbefalte under dette møtet to konkrete tiltak: et nasjonalt forskerkurs og en strategisk plan for forskning. Radiologforeningens forskningsinstitutt (RadForsk) ble etablert. Norsk forening for nukleærmedisin og molekylær avbildning (NFM) ble innlemmet i RadForsk i 2009. Det første forskerkurset ble gjennomført i 2009. Strategiplanen ble vedtatt under høstmøtet i 2010 (1).

«For å få eksterne midler kreves gode prosjektplaner og høy kvalitet på søknadene»

logisk forening ønsket å stimulere til økt forskning og arrangerte et forskningsseminar under sitt høstmøte i 2007. Lederen av Research Committee i European Society of Radiology, Gabriel Krestin, anbefalte under dette møtet to konkrete tiltak: et nasjonalt forskerkurs og en strategisk plan for forskning. Radiologforeningens forskningsinstitutt (RadForsk) ble etablert. Norsk forening for nukleærmedisin og molekylær avbildning (NFM) ble innlemmet i RadForsk i 2009. Det første forskerkurset ble gjennomført i 2009. Strategiplanen ble vedtatt under høstmøtet i 2010 (1).

Proessen med strategiplanen har vært ledet av styret i RadForsk (Gaute Hagen, Hans-Jørgen Smith, Nils-Einar Kløw, Anne Negård og leder Jarle Rørvik). Det ble dannet fire undergrupper som representerte forskjellige aspekter ved bildeforskningen (basalforskning, preklinisk-translasjonell forskning og klinisk forskning samt helse-tjenesteforskning). Mandat for gruppene var å presentere status på forskningsfeltet, utfordringer, aktuelle tiltak, samarbeid mellom fagfeltene og mulige nasjonale og internasjonale partnere. Grupperapportene dannet grunnlaget for strategiplanen (1). Hovedpunktene i denne oppsummeres nedenfor.

Det foregår lite basalforskning, preklinisk-translasjonell forskning og helse-tjenesteforskning blant radiologer. Det er økende aktivitet innen klinisk forskning. Ultimo 2009 var 31 kandidater oppmeldt til doktorgradsprogrammet. Det er få radiologer som er aktive veiledere og det er få akademiske stillinger. For tiden er det kun én 100 % professorstilling i Norge. Flere professor 2-stillinger holdes vakante.

Det er lite samarbeid mellom radiologene og de mest aktive forskingsmiljøene innenfor bildeforskning. Det er også lite samarbeid mellom universitetssykehusene. I tillegg er det en svak tradisjon for å søke om eksterne midler ved de radiologiske avdelingene, og sykehusene avsetter lite frie midler

til forskning. For å få eksterne midler kreves gode prosjektplaner og høy kvalitet på søknadene. Både god forskning og arbeid med søknader krever mye tid og kan vanskelig kombineres med kliniske stillinger. Sykehusavdelingene har i liten grad prioritert tid til forskning og hjelp til søknader.

En høyere andel av utdannede spesialister bør skaffe seg forskningskompetanse i form av publisering eller gjennomført doktorgrad. Målsettingen må være at alle overleger i fast stilling ved universitetssykehusene er involvert i forskningsprosjekter på doktorgradsnivå eller har gjennomført et doktorgradsarbeid. Selv om det er høy deltakelse i forskning ved mange sykehus, må siktemålet være at en større andel er egeninitiert. Et stadig nærere samarbeid mellom radiologi og nukleærmedisin gjør det ønskelig også med tverrfaglig forskningssamarbeid. Det ligger et betydelig potensial i samarbeid med etablerte forskergrupper innen basalfag, translasjonelle miljøer, epidemiologi og helseøkonomi. Kliniske spesialister med akademisk kompetanse er en annen viktig ressurs som gjennom pasientkontakt og klinisk ståsted kan være med på å sette bildediagnostikken inn i et riktig perspektiv. Videre må det være et mål å få til økt samarbeid med helseforetakene/universitetene og internasjonale partnere. Økt forskning blant radiologer og fysikere kan bidra til flere masteroppgaver fra radiografer og er ytterligere et positivt bidrag til forskning ved de radiologiske avdelingene. Radiologiske temaer i prosjekter for medisinstudentene i særskilte oppgaver eller i forskerskoler kan bidra til rekruttering til faget og gi økt oppmerksomhet omkring forskning på biomedisinske bildeteknikker.

Akademiske stillinger innen radiologi og nukleærmedisin må besettes av kvalifiserte kolleger. Tid må avsettes for aktive veiledere, og veiledning må stimuleres økonomisk. Forskningsinteresserte leger må få avsatt tid og gis mulighet til finansiering av forskningsprosjekter. Målsettingen om å få flere forskningsaktive kolleger krever tiltak på ulike nivåer, som å etablere forskningsprosjekter for medisinstudentene (særoppgave/forskerskoler). Forskning bør inkluderes i spesialistutdanningen. Videre må forskningskompetanse gi uttelling ved

søknad på overlegestillinger i universitetssykehus og høyere lønn. Det er nødvendig å utnytte de store mulighetene for samarbeid mellom faggrupper som er interessert i bildeforskning. Interessen er allerede til stede, men man må finne møtearenaer og sammenfallende prosjekter gjennom etablering av tverrfaglige forskerkurs på nasjonalt og internasjonalt plan.

RadForsk, NoRaFo og Norsk forening for nukleærmedisin og molekylær avbildning bør ha en nøkkelrolle i å legge forholdene til rette i samarbeid mellom universitetene og sykehuseierne.

Konklusjon

RadForsk har gjennom sin strategiplan for forskning innen radiologi og nukleærmedisin lagt grunnlag for økning i og forbedring av bildeforskningen. En handlingsplan er under utarbeidning. Sterkere vektlegging av egeninitiert forskning og styrket samarbeid mellom faggrupper og institusjoner kan føre oss videre. Planen skal være styrende for arbeidet med å få til mer og bedre forskning blant leger i NoRaFo og Norsk forening for nukleærmedisin og molekylær avbildning.

Jarle Tor Rørvik

jarle.rorvik@helse-bergen.no
Radiologisk avdeling
Haukeland universitetssykehus

Nils-Einar Kløw

Hjerte- og karradiologisk avdeling
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Jarle Tor Rørvik (f. 1954) er spesialist i radiologi, professor og leder for Radiologisk forskningsinstitutt – RadForsk.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Nils Einar Kløw (f. 1954) er spesialist i radiologi, overlege og leder for Norsk Radiologisk Forening – NoRaFo.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Norsk radiologisk forenings strategiplan. <http://radiologforeningen.no/img/wysiwyg/File/radforsk/Strategiplan%20for%20forskning%20140310jr.pdf> [10.4.2011].

Mottatt 17.3. 2011, første revisjon innsendt 29.4. 2011, godkjent 16.6. 2011. Medisinsk redaktør Are Breen.

Engelsk oversettelse av hele artikkelen på www.tidsskriftet.no